Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja PUBLISKAIS PĀRSKATS par darbu 2024. gadā

Apstiprināts
ar PSMVM direktora rīkojumu Nr. 1-9/24
01.07.2025

Saturs

1. Pamatinformācija 3
1.1. Iestādes juridiskais statuss 3
1.2. Politikas jomas, par kurām MVM ir atbildīgs 4
1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi 4
1.4. Darbības stratēģijas prioritātes 5
2. Muzeja darbības rezultāti 6
2.1. Krājuma un pētniecības politikas īstenošana 6
2.2. Izstāžu programma 8
2.3. Komunikācijas pasākumi un publiskā programma, t. sk. muzejpedagoģiskās aktivitātes 9
2.4. Muzeja infrastruktūras revitalizācijas pasākumi 11
3. Personāls 12
4. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR) 12
4.1. Valsts budžeta finansējums 12
4.2. Starptautiski finansētie projekti 14
4.3. Muzeja saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums 15
4.4. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi 16
4. Komunikācija ar sabiedrību 16
6. Muzeja darbības prioritātes 2025. gadam 17

1. Pamatinformācija

1.1. Iestādes juridiskais statuss

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (turpmāk – MVM vai Muzejs) ir publisks muzejs, kas darbojas kā Latvijas Republikas Veselības ministra pakļautībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 17. augusta rīkojums Nr. 563; "Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nolikums"; Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumi Nr.1233). Veselības ministrs pakļautību īsteno ar Veselības ministrijas starpniecību. Muzejs darbojas kā juridiska persona; tai ir savs zīmogs ar pilnu muzeja nosaukumu un konti Valsts kasē.

Muzeja funkcijas nodrošina un uzdevumus realizē :

1) administratīvais pārvaldes aparāts – direktors, direktora vietnieks attīstības darbā, direktora vietnieks pētniecības un krājuma darbā, grāmatvedība, biroja vadītāja, jurists, Farmācijas muzeja vadītāja, galvenais kurators un krājuma publiskās pieejamības projektu vadītājs;

2) nodaļas, kas realizē zinātnisko pētniecību, nodrošina pamatekspozīcijas darbību un krājuma darbu – Pētniecības nodaļa un Krājuma nodaļa;

3) Publisko programmu un komunikācijas nodaļa veicina krājuma un pētniecības darba pieejamību sabiedrībai ar komunikācijas aktivitāšu un publisko pasākumu programmu, t.sk. muzejpedagoģiskajām nodarbībām;

4) Saimniecības un projektu vadības nodaļa veic atbalsta funkcijas, koordinējot nodaļu sadarbību projektu izstrādē un realizācijā, organizē līdzfinansējuma piesaisti un iepirkumu procedūras, atbild par apmeklētāju servisa infrastruktūru un saimnieciska rakstura jautājumiem.

2024. gadā, lai nodrošinātu savlaicīgu ESF+ projekta "Veselības pratības centra bērniem – Bērnu muzeja izveide" īstenošanu tika identificēta nepieciešamība izveidot vienu atbildīgo struktūrvienību, kura nodrošinātu satura attīstību, savlaicīgi identificētu tālākos soļus, veidotu vīziju par ekspozīcijas satura sasaisti ar būvniecības ieceri, veidotu nepieciešamo komunikāciju ar dažādām sabiedrības ieinteresētajām grupām un mērķauditorijām, valsts un pašvaldību institūcijām. Tā rezultātā, izmantojot Muzejā esošās vakances, tika izveidota Bērnu ekspozīcijas nodaļa.

Muzeja darba stratēģiju nosaka koleģiālo lēmumu pieņemšanas struktūras: Zinātniskā padome un Krājuma komisija.

Muzejam ir struktūrvienība "Farmācijas muzejs", vienota finanšu vadība un centralizēts krājums. Apmeklētājiem pieejamas ir šādas Muzeja ēkas:

1) Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs (Ukrainas neatkarības iela 1, Rīgā);
2) Farmācijas muzejs (Riharda Vāgnera ielā 13, Rīgā).

MVM ir dibināts 1957. gadā; tā struktūrvienība "Farmācijas muzejs" ir dibināta 1987. gadā.

2023. gadā Kultūras ministrijas Muzeju akreditācijas komisija izvērtēja MVM atbilstību Muzeju likumā noteiktajiem muzeju akreditācijas nosacījumiem un secināja, ka Muzejs atbilst Muzeju likuma 9. panta otrās daļas nosacījumiem. 2023. gada 17. novembrī Kultūras ministrija

pieņēma lēmumu "Par Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja kārtējo akreditāciju", akreditējot Muzeju uz 5 gadiem līdz 2028. gadam.

1.2. Politikas jomas, par kurām MVM ir atbildīgs

Ministru kabineta noteikumi Nr. 1233 "Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nolikums" nosaka šādas Muzeja funkcijas:

1) uzturēt, papildināt un veidot muzeja krājumu kā Nacionālā muzeju krājuma daļu un nodrošināt tā saglabāšanu;

2) nodrošināt muzeja vērtību pieejamību sabiedrībai;

3) pētīt medicīnas vēsturi;

4) veikt zinātniski izglītojošo darbu;

5) veicināt valsts starptautiskos sakarus un sadarbību veselības aprūpes jomā.

Funkciju nodrošināšanai muzejs darba organizēšanā balstās uz uzdevumiem, kuru ietvaros muzeja darbinieki:

1. veido un papildina muzeja krājumu kā Nacionālā muzeju krājuma daļu un nodrošina tā uzskaiti, saglabāšanu un izmantošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

2. veido un uztur muzeja krājuma informatīvo sistēmu;

3. izstrādā, iekārto un uztur pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes;

4. veic pētījumus un publisko tos;

5. sagatavo un vada muzejpedagoģiskās programmas, ekskursijas, lekcijas, sniedz konsultācijas, rīko publiskus pasākumus, seminārus un konferences;

6. organizē nacionālos un starptautiskos projektus un piedalās tajos;

7. uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru;

8. sniedz priekšlikumus normatīvo aktu izstrādei jautājumos, kas saistīti ar muzeju attīstību un Nacionālā muzeju krājuma veidošanu;

9. izglīto sabiedrību veselības pratības jautājumos, piedaloties un organizējot sabiedrības veselības veicināšanas pasākumus dažādām mērķauditorijām;

10. veic izstāžu apmaiņu, kā arī piedalās citu organizāciju rīkotajās izstādēs Latvijā un ārvalstīs.

1.3. Iestādes darbības virzieni un mērķi

MVM darbs 2024. gadā tika veikts atbilstoši gada darba plānam, pieejamajiem resursiem un atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un kompetencēm. 2024. gadā piešķirtā valsts budžeta ietvaros Muzejs savā darbībā kā galvenās prioritātes bija noteicis:

1. Nodrošināt Muzeja piebūves rekonstrukciju un savlaicīgu telpu piemērošanu Veselības veicināšanas centra bērniem – Bērnu muzeja vajadzībām, kā arī uzsākt ES Sociālā fonda projekta īstenošanu atbilstošo projekta pieteikumā un līgumā noteiktajiem nosacījumiem;
2. Turpināt darbu pie identificēto trūkumu novēršanas Muzeja krājuma uzskaitē un saglabāšanā;
3. Turpināt Muzeja infrastruktūras pilnveidošanu, uzlabojot drošu darba vidi un apmeklētājiem pieejamās zonas.

2024. gadā Muzeja komandas darbs bija vērsts uz minēto prioritāšu īstenošanu, kā arī darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu.

1.4. Darbības stratēģijas prioritātes

2023. gada 25. oktobrī Veselības ministrija apstiprināja MVM darbības stratēģiju laika periodam no 2023. līdz 2027. gadam. Darbības stratēģija ir Muzeja vadības dokuments, kurā noteiktas attīstības prioritātes un mērķi piecu gadu periodam, ievērojot Muzeju likumu, Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam un plānoto MVM valsts budžeta izdevumu kopapjomu vidējam termiņam.

Balstoties uz stratēģijā noteiktajiem attīstības virzieniem, Muzejs izstrādā darbības politikas un ikgadējos darba plānus, nosakot konkrētus pasākumus stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Apstiprinātajā MVM darbības stratēģijā 2023.–2027.gadam ir noteikta Muzeja misija:

“MVM veido izpratni par rūpēm kā ilgtspējīgas sabiedrības pamatu. Balstoties uz dzīvības un sociālo zinātņu pētījumiem un kultūrvēstures liecībām, mēs runājam ar plašu auditoriju par veselību kā mainīgu priekšstatu kopumu, kas uzrāda dažādu periodu, reģionu un individuālo pieredžu mijiedarbi.”

Kopumā darbības stratēģijā ir identificētas trīs plānošanas perioda prioritātes:

- ✓ Prioritātes **“Komanda attīstībā”** ietvaros plānots stiprināt komandu, tās kompetences un prasmes.

  Muzejam ir jārisina ierobežoto cilvēkresursu jautājums, jo vairākas pamatfunkciju nodrošināšanai nepieciešamās amata vietas ir regulāri vakantas finanšu trūkuma vai darba tirgū konkurēt nespējīga atalgojuma dēļ. Trūkst arī finansējuma darbinieku kompetenču kāpinājumam, t. sk., starptautiskai pieredzes apmaiņai, līdzdalībai muzeju nozares profesionālās tīklošanās aktivitātēs un zinātniskajās konferencēs, starpdisciplinaritātei pētniecībā un darbinieku apmācībām. Pašreizējā situācija prasa no darbiniekiem ne tikai papildu pūles un elastību, bet arī zināšanu un prasmju multifunkcionālu pielietojumu. Lai komanda to panāktu, nepieciešams gan darbu plānošanā skaidri izvirzīt mērķus, definēt uzdevumus un katra darbinieka personīgos pienākumus mērķu sasniegšanā, gan ieviest attiecīgu novērtējuma sistēmu, kas ir caurskatāma, godīga un darbiniekus motivējoša.

- ✓ Prioritātes **“Satura attīstībā bāzēts zīmols”** ietvarā paredzētas aktivitātes, kas veidotu noturīgu sabiedrības interesi par Muzeju un tā krājumu kā zināšanu ekonomikai un kultūrsociālajiem procesiem relevantu, pieejamu un laikmetīgām interpretācijām

atvērtu informatīvo vidi mācībām, pētniecībai, pašizaugsmei un sabiedriskās domas apritei.

Muzejam ir bagātīgs krājums, bet slikti sistematizēts, ar ilgstoši kļūdainu uzskaiti un neskaidriem komplektēšanas principiem, kas būtiski apgrūtina Muzeja pamatfunkciju veikšanu. Novecojušās ekspozīcijas neveicina Muzeja kā drošticamas zinātnes komunikācijas platformas sociālo prestižu. Darbu pie Muzeja krājuma izpētes un nākotnes pamatekspozīciju sadaļu veidošanas plānots veikt sasaistē ar tādu izstāžu un publisko pasākumu programmu, kas ļaus uzzināt sabiedrības gaidas, iesaistīs Muzeja nākotnē ieinteresētās sabiedrības puses un nodrošinās komunikāciju ar pašreizējām un potenciālajām mērķauditorijām, galarezultātā padarot iespējamu Muzeja pārzīmološanu.

- ✓ Prioritātes **"Infrastruktūra attīstībā"** ietvarā plānots veikt Muzeja infrastruktūras modernizāciju atbilstoši iekļaujošas sabiedrības, drošas un laikmetīgas darba vides un ilgtspējīgas atmiņas institūcijas vajadzībām.

  Muzeja galvenajā ēkā un struktūrvienībā "Farmācijas muzejs" infrastruktūra ir fiziski nolietota, vairākas desmitgades nav veikti nopietni ieguldījumi tās sakārtošanā. Nav risināti ēku energoefektivitātes jautājumi, nedz arī veikti kvalitatīvi remontdarbi darbinieku kabinetiem, pamatekspozīcijas un publisko pasākumu telpām. Muzejs nav pieejams cilvēkiem ar kustību traucējumiem; sanitāro mezglu aprīkojums nav piemērots ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Muzejam nav pietiekama apjoma telpas krājuma uzglabāšanai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Nepieciešami nopietni ieguldījumi IT aprīkojumā, eksponēšanas tehnoloģijās un publisko pasākumu aprīkojumā.

2. Muzeja darbības rezultāti

2.1. Krājuma un pētniecības politikas īstenošana

Pārskata periodā nodrošinātas visas krājuma darba funkcijas: krājuma veidošana, uzskaite, saglabāšana, digitalizācija un izmantošanas nodrošināšana. Tāpat arī veikts krājuma izpētes darbs un sniegts pētnieciskais atbalsts muzeja kuratoriem, muzejpedagogiem un komunikācijas speciālistiem.

Lai sekmīgi īstenotu plānošanas perioda prioritāros uzdevumus, kā arī pildītu akreditācijas komisijas ieteikumus attiecībā uz muzeja un muzejisko priekšmetu izvērtēšanu, 2024. gadā ir izstrādāts detalizēts vispārējo komplektēšanas kritēriju instruments un turpināts darbs ar krājuma tematiskā klasifikatora sakārtošanu, sagatavojot jaunu struktūru sešiem zariem: "MVM vēsture", "Dabaszinātnes", "Medicīniskie instrumenti un ierīces", "Medicīnas piederumi un aprīkojums", "Stomatoloģijas instrumenti un ierīces", "Stomatoloģijas piederumi un aprīkojums".

Pielietojot vispārējos komplektēšanas kritērijus un balstoties uz esības pārbaužu rezultātiem, no muzeja krājuma 2024. gadā ir izņemtas 208 vienības ar zemām muzealitātes pazīmēm (Latvijas periodiskie izdevumi un izgriezumi no Latvijas periodiskajiem izdevumiem, kas ir pieejami institūcijās, kas glabā Latvijas periodisko izdevumu obligātos eksemplārus – Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un LU Akadēmiskajā bibliotēkā); 1 vienība – piemineklis Aleksandram Bieziņam – atsavināšanas ceļā nodots Madonas novadpētniecības un mākslas muzejam,

vienojoties par tā pastāvīgu eksponēšanu Madonas pilsētvidē. Krājums papildināts ar 26 jaunām vienībām (t. sk. 19 pamatkrājuma), uzņemot un zinātniski apstrādājot dāvinājumus (materiālus par Latvijas medicīnas un farmācijas vēsturi, klīniskajām laboratorijām u. tml.) un vienu muzeja pasūtījumā veidotu darbu – Toma Harjo filmu "Zinātniskās padomes sēde". Kopējais krājuma vienību skaits 2024. gada beigās – 214 864 vienības (t. sk. 170 496 vienības pamatkrājumā).

Lai uzlabotu krājuma pārvaldību, uzsākts inventāra grāmatu digitalizācijas process, Excel sarakstos ievadot datus par 9081 krājuma vienībām; papildus izveidots muzejisko priekšmetu saraksts ar 6452 vienībām. Saraksti tiek izmantoti krājuma esības pārbaužu veikšanai, topogrāfiskā apzīmējuma fiksācijai un operatīvai datu pārbaudei.

2024. gadā krājuma esības pārbaude veikta 6268 krājuma vienībām, turpinot pārbaudīt krājuma senāko daļu (priekšmetus, kas krājumā uzņemti līdz 20. gs. 70. gadu vidum). Šai krājuma daļai uzskaite vēsturiski ir veikta nekvalitatīvi, t.i., uzskaites dokumentācijā nereti nav uzrādīti būtiski priekšmetu atribūcijas parametri, priekšmetu apraksti ir nepilnīgi vai kļūdaini, un daudziem nav norādīta aktuālā atrašanās vieta (topogrāfiskais apzīmējums), kas ir izšķirošs faktors priekšmetu atrašanai un krājuma esības pārbaužu veikšanai tik liela apjoma krājumā, kāds ir Muzejam. Pārskata gadā esības pārbaudē nav atrasti 302 priekšmeti.

Turpināta krājuma finansiālā novērtēšana, kā to nosaka 2009. gada 15. decembra Ministru Kabineta noteikumi Nr. 1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskati"; novērtētas 4255 vienības. Uz 2024. gada 31. decembri kopējais finansiāli novērtēto krājuma vienību skaits ir 132 363 ar kopīgo vērtību 2 792 369 EUR.

2024. gadā veikts apjomīgs darbs krājuma preventīvajā saglabāšanā: turpināta krātuves iekārtošana Duntes ielā 16k-10, pilnībā mainīts izkārtojums plakātu kolekcijas priekšmetiem (apmēram 3927 vienībām), iespiedgrafikas kolekcijām (apmēram 1467 vienībām), šļircēm (235 vienībām), uztura bagātinātājiem, drogām un tējām (343 vienībām), padubēm, šīberiem, naktspodiem un urīnpudelēm (45 vienībām), protēzēm, traumatoloģijas un ortopēdijas piederumiem (97 vienībām), jaunos pH neitrālos glabāšanas materiālos iepakoti vairāk nekā 6672 krājuma priekšmeti (rokraksti, dokumenti, fotogrāfijas, negatīvi, iespiedgrafikas darbi, bioarheoloģiskie materiāli, lietiskie priekšmeti).

Restaurēti vai konservēti ir 279 krājuma priekšmeti. Koka priekšmetu restauratore ir ieguvusi restauratora–vecmeistara, t.i., augstāko kvalifikāciju; visi 3 Muzeja restauratori ir atestēti, kā to nosaka 2006. gada 21. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 956 "Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu".

Muzeja krājums ticis izmantots muzeja pamatekspozīcijās galvenajā ēkā un Farmācijas muzejā (6172 vienības) un izstādēs (351 vienība). 203 krājuma vienības ir deponētas ārpus Muzeja dažādām ekspozīcijām, izstādēm un telpu dekorēšanai, bet 6861 vienība izsniegta pētnieciskajam darbam krātuvē.

Pārskata gadā veikta Muzeja krājuma kontentanalīze, kuras mērķis bija radīt atslēgas vārdu rāmi – pētniecības rīku turpmākai krājuma potenciāla apzināšanai prioritārajos tematiskajos pētniecības virzienos: feminisms, seksualitāte, nespēja un koloniālisms. Kontentanalīzes rezultātā tika identificēti un analizēti 522 krājuma priekšmeti, kuriem piemīt atbilstošs pētniecības potenciāls un, balstoties šo priekšmetu analīzē, radīts atslēgas vārdu rāmis, ko veido 11 tēmas un 43 atslēgas vārdi.

Padziļināta krājuma priekšmetu izpēte rezultējusies:

1) 57 krājuma priekšmetu anotācijās, kas publiskotas Muzeja mājas lapas sadaļā “Krājums” – “Kolekcijas”;

2) tematiskā publikācijā “Dāvanas otram jāiesaiņo” (4 lpp, 1225 vārdi, 7583 rakstzīmes) par prezervatīviem, kas publiskota muzeja mājas lapas sadaļā “Publikācijas”;

3) Annas Žabickas referātā “Valsts loma pirmās PSRS dzimuma maiņas operācijas kontekstā” (11 lpp., 3533 vārdi, 23 557 rakstzīmes), kas 2024. gada 14. jūnijā nolasīts 31. Baltijas vēstures un zinātnes filozofijas konferencē Tartu Universitātē Igaunijā;

4) četrās pamatekspozīcijā eksponētu krājuma priekšmetu anotācijās, kas tiks izmantotas ģimenēm domātas interaktīvas aktivitāšu lapas izveidei muzeja pamatekspozīcijā;

5) audio gida satura izveidei nepieciešamo vēsturisko faktu apkopojumā par 4 pamatekspozīcijā eksponētiem krājuma priekšmetiem un to pielietojumu;

6) Bērnu muzeja ekspozīcijas koncepcijas izveidei nepieciešamo vēsturisko faktu apkopojumā gan par pieciem krājuma priekšmetiem, gan par trīs ar veselības pratību un higiēnu saistītiem aspektiem;

7) vienā pasaules klimata pārmaiņas raksturojošā datu apkopojumā – anotācijā infografikai, ar ko papildināta pamatekspozīcija.

2024. gadā nodrošināta arī Muzeja krājuma pieejamība, sistemātiski veicot jaunieguvumu, kā arī iepriekš krājumā uzņemto priekšmetu digitalizāciju un metadatu ievadīšanu Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga (NMKK) informācijas sistēmā. Pārskata periodā NMKK ievadot informāciju par 3237 vienībām, tagad kopkatalogā ievadīto krājuma vienību skaits sasniedz 38 366. Uzlabota datu kvalitāte daļai no iepriekš ievadītajām vienībām, papildinot aprakstus un pievienojot attēldatnes.

Krājuma un pētniecības darbs 2024. gadā veikts, iesaistot tajā 7 Rīgas celtniecības koledžas restaurācijas specialitātes audzēkņus, 3 Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes bakalaura studiju programmas studentus un 2 brīvprātīgos.

2.2. Izstāžu programma

Ar izstādēm un tās pavadošajām izglītības un publisko pasākumu programmām Muzejs 2024. gadā ir nostiprinājies sabiedriskajā domā kā pozitīvu pārmaiņu procesā esoša institūcija, kuras darbība vērsta uz sabiedrības veselības un veselības pratības veicināšanu.

Pārskata gadā Muzeja galvenajā ēkā bija aplūkojamas 2 izstādes: “Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs” un “Gleizds, šķēres, papīrīt’s”, bet Farmācijas muzejā - izstāde "No bērza sēklas līdz betulīnam".

Izstāde “Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs” tika veidota saistībā ar Muzeja pārmaiņu vadības uzsākto un 2023.–2027. gada darbības stratēģijā izcelto institucionālās pārdefinēšanās procesu. Izstāde sniedza ieskatu Muzeja dibināšanas apstākļos, kā arī izvērtēja padomju ideoloģijas ietekmi uz līdzšinējo krājuma veidošanas politiku. Izstādes pavadošajā programmā rīkotie pasākumi bija vērsti gan uz Latvijas muzeju nozares profesionāļiem un veselības aprūpē strādājošajiem, gan uz vispārēja rakstura auditoriju, tādejādi nodrošinot sabiedrības ieinteresēto

pušu iesaisti diskusijā par Muzeja pārdefinēšanās mērķiem un potenciālajiem darbības virzieniem nākotnē. Būtiska pavadošās programmas komponente bija pēc Muzeja pasūtījuma izveidotā Toma Harjo dokumentālā spēlfilma "Zinātniskās padomes sēde". Scenārijam balstoties uz Muzeja arhīvā glabātiem dokumentiem, tā informēja plašāku sabiedrību par padomju okupācijas periodā dibinātajām atmiņas institūcijām nepieciešamo lustrāciju. Starptautiskajā muzeju dienā filma tika demonstrēta LTV 1. kanālā.

Pēc izstādes "Pēcnāves dzīves" norises beigām daļa no apgūtā pētniecības materiāla, krājumā atlasītajiem eksponātiem un dizainiskā iekārtojuma risinājumiem tika piemēroti Muzeja pamatekspozīcijas pārveidei. Ar mērķi turpināt izstādes aizsākto publisko diskusiju par Muzeja pārdefinēšanās mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, pamatekspozīcijas 1. stāvā iekļautie papildinājumi iepazīstina apmeklētājus ar muzeja vēsturi, mūsdienu tendencēm medicīnas vēstures teorijā un to iestrādi Muzeja darbības nākotnes modelī.

Izstāde "Gleizds, šķēres, papīrīt's" bija veltīta fotogrāfa Jāņa Gleizda (1924–2010) radošo eksperimentu saistībai ar tā laika zinātnisko pētniecību ķirurģijā. Izstāde deva iespēju aplūkot viņa profesionālo darbību 20. gs. 70. un 80. gados, strādājot par fotolaborantu Traumatoloģijas un ortopēdijas zinātniski pētnieciskajā institūtā un aktīvi iesaistoties fotokluba "Rīga" darbībā. Būtiska vieta izstādē bija atvēlēta nespējai un iespējošanai, īpaši pievēršoties sabiedrības attieksmei pret cilvēkiem ar invaliditāti padomju okupācijas periodā.

Farmācijas muzeja izstāde "No bērza sēklas līdz betulīnam" atklāja vēsturiskās un mūsdienu iespējas izmantot bērzu gan tradicionālajā medicīnā, gan kokrūpniecībā. Izstāde ļāva iepazīt Latvijas zinātnieku sasniegumus bioķīmijā, jo īpaši saistībā ar betulīna izmantošanu medicīnā. Betulīna ieguves procesa raksturojumā būtiska vieta tika atvēlēta bezatlikumu ražošanas principiem, norādot uz kokapstrādes blakusproduktu iespējām. Izstāde tapa sadarbībā ar uzņēmumu "Latvijas Finieris", Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūtu un citiem partneriem.

2.3. Komunikācijas pasākumi un publiskā programma, t. sk. muzejpedagoģiskās aktivitātes

Pārskata periodā PSMVM kopumā uzņēma 42 834 apmeklētājus. Muzeja gidi pārskata periodā novadījuši 373 ekskursijas.

Publiskās programmas ietvaros 2024. gadā MVM galvenajā ēkā tika novadīti šādi pasākumi:

1. Izstādes "Pēcnāves dzīve. Piemiņas prakses un muzejs" pavadošās programmas pasākumu ietvaros notika:

1.1. kuratoru tūres izstādē;

1.2. filmas "Zinātniskās padomes sēde" publiskais seanss kinoteātrī "Splendid Palace";

1.3. optometrista Mika Puķīša priekšlasījums "Ieskatīties acī: gadsimts redzes aprūpē", kurā tiks sniegts skaidrojums par kopsakarībām starp gadsimtu senām un mūsdienu aktualitātēm otometrijas pasaulē;

1.4. vēsturnieka Gustava Strengas priekšlasījums “Cilvēka ķermenis un mirušo piemiņa pirmsmodernajās kultūrās Eiropā”, kas bija veltīts dažādajām mirušo pieminēšanas pieredzēm pirmsmodernajā laikmetā (500–1700) Eiropā;

1.5. MVM pētnieces, antropoloģes Annas Žabickas lekcija “Atmiņa kā rūpes: personības un tuvniecības veidošana caur materiālām praksēm”, kas bija veltīta priekšmetu un materiālo prakšu nozīmei atmiņu, attiecību, personības un rūpju veidošanā.

1.6. neirozinātnes ekspertes Agneses Ušackas lekcija "Atmiņas funkcionēšanas psiholoģija un neirozinātne", kurā atmiņa tika aplūkota no kognitīvā un smadzeņu darbības skatpunkta;

1.7. radošā darbnīca "Mana atmiņu klade", kurā bija iespēja izveidot savu atmiņu kladi, izmantojot otrreiz izmantojamus materiālus;

1.8. krājumu komplektēšanas problemātikai veltīts pasākums, kurā piedalījās Latvijas muzeju krājuma darba speciālisti, lai koleģiālas profesionālās kopienas vidē dalītos pieredzē par līdz šim veiktajiem pasākumiem muzeja krājuma izvērtēšanā (pieeju, metodiku), kā arī realizētajiem izņemšanas vai atsavināšanas gadījumiem.

2. Izstādes “Gleizds, šķēres, papīrīt’s” pavadošās programmas pasākumu ietvaros notika:

2.1. kuratoru, muzeja pētnieku un pieaicināto ekspertu vadītas tūres izstādē;

2.2. saruna starp protēzisti un mākslinieci Sofiju de Oliveira Baratu (Sophie de Oliveira Barata), ortopēdisti un hokejisti Dinu Grīnbergu, filozofi un pētnieci Māru Grīnfeldi par tehnisko palīglīdzekļu attiecībām ar cilvēka ķermeni un identitāti;

2.3. britu protēžu mākslinieces Sofijas de Oliveiras Baratas vadīta meistardarbnīca par personalizētu protēžu veidošanu, kurā piedalījās Vaivaru Ortozēšanas un protezēšanas centra darbinieki, Rīgas Stradiņa universitātes mācību programmas "Ortozēšana, protezēšana" studenti un Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas studenti.

3. Istabas teātra komandai rezidējot MVM un izzinot krājuma kolekcijas, pamatekspozīciju un iztēli rosinošus eksponātu stāstus, tika radīta izrāde 'Dzīvs" bērnu auditorijai vecumā no 6 līdz 12 gadiem, kas sasaucas ar skolu izglītības standartā iekļauto mācību vielu. Izrāde iekļauta "Latvijas skolas soma” programmā, nodrošinot izglītības iestādēm finansējumu apmeklēt izrādi un pēc tās aplūkot Muzeja pamatekspozīciju.

4. Laicīgi piesaistot auditoriju topošajam Bērnu muzejam, ir izstrādāts un ieviests trīs izglītojošu darbnīcu cikls bērniem: “Kā cilvēks elpo”, “Kur rodas skābeklis” un “Kāpēc rūpēties par vidi”. Darbnīcas rosina bērnus domāt par cilvēka un pārējās dabas attiecībām, izmantojot divus fundamentālus dzīvības procesus - fotosintēzi un elpošanu.

5. Dr. hist. Guntim Gerhardam Muzejā tika pasniegta Paula Stradiņa balva. Pirmo reizi balvas pastāvēšanas vēsturē to saņēma zinātnieks, kurš veic starpdisciplinārus pētījumus par Latvijas teritorijas iedzīvotāju dzimti, dzimumu, veselību, uztura paradumiem un sociālajām lomām dažādu laikmetu sabiedrībās, t. sk. pēta senās DNS, slimību un epidēmiju vēsturi, kā arī Latvijas teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti no aizvēstures līdz 18. gadsimtam.

Farmācijas muzejā 2024. gadā notika šādi publiskie pasākumi:

1. ierakumu sveču liešana Ukrainas karavīriem – Sveču dienā muzeja apmeklētāji kopā ar biedrību “Tavi draugi” izgatavoja 353 ierakuma sveces, lai sniegtu atbalstu Ukrainas karavīriem frontē;

2. “Augu dinamika” – augu entuziasti kopā ar FM darbiniekiem kopīgi veidoja dārza kompozīciju no ārstniecības augiem un garšaugiem;

3. Muzeju nakts – Muzeja naktī apmeklētājiem tika piedāvātas dažādas veselības veicināšanas aktivitātes sadarbībā ar LU Paula Stradiņa Medicīnas koledžas studentiem;

4. Rīgas Svētku ietvaros sadarbībā ar biedrību "Tavi draugi" veidota nodarbība “Motanku darbnīca”, paužot solidaritāti Ukrainas tautai;

5. Latvijas skolēnu erudīcijas konkurss “Ārstniecības augu ķīmija” – Ķīpsalā norisinājās konkursa “Ārstniecības augu ķīmija” noslēdzošā kārta, kuras ietvaros 33 komandas no Rīgas un Latvijas novadu skolām tika uzņemtas arī FM, lai iepazītos ar ekspozīciju un aptieku dārzu vēsturi;

6. orientēšanās spēle Skolēnu erudīcijas konkursa dalībniekiem – konkursa “Ārstniecības augu ķīmija” ietvaros, Farmācijas muzejs izstrādāja jautājumus zināšanu pārbaudei viktorīnā par farmācijas vēsturi un tās attīstību Latvijā.

2.4. Muzeja infrastruktūras revitalizācijas pasākumi

2024. gadā MVM sadarbībā ar Veselības ministriju turpināja īstenot pasākumus saskaņā ar Sabiedrības veselības pamatnostādņu 5. virzienu, uzlabojot Muzeja infrastruktūru. Kā norādīts pamatnostādņu 5. virzienā – Muzeja nolietotā ēku un apmeklētāju servisa infrastruktūra traucē pilnvērtīgi nodrošināt Muzeja izvirzīto mērķu sasniegšanu. Pārskata periodā ir veikti vairāki infrastruktūras pilnveidojumi:

1. galvenajā ēkā (Ukrainas neatkarības iela 1, Rīga), AS Valsts nekustamie īpašumi 2023. gadā konstatēja bojājumus balkonos, kas varētu negatīvi ietekmēt arī pārējo ēkas tehnisko stāvokli. Balkoniem, kas pavērsti pret Ukrainas neatkarības ielu, VNĪ nodrošināja kosmētisko remontu un lietus notekūdeņu sistēmas sakārtošanu četros stāvos. Izdevumi kopumā - 120750 EUR - tika segti no ēkas izveidotajiem remontdarbu uzkrājumiem;

2. pārskata periodā veikti darba telpu labiekārtošanas darbi, tai skaitā Muzeja servera telpa, kas netiek vairs izmantota šim mērķim, pārveidota par darba kabinetu, tādējādi turpinot pakāpeniski pilnveidot darbiniekiem pieejamo darba vidi;

3. turpinājās labiekārtošanas darbi Duntes ielā 16k-10 ierīkotajā krātuvē atbilstoši ar VSIA Traumatoloģijas un ortopēdijas centru un Slimību profilakses un kontroles centru noslēgtajam līgumam par telpu izmantošanu.

4. AS “Valsts nekustamie īpašumi” veica remontdarbus, lai novērstu avārijas situāciju Farmācijas muzeja telpās, pēc avārijas novēršanas ekspozīcijas zālē tika veikts kosmētiskais remonts.

Turpinājās darbi, lai rekonstruētu piebūvi Muzeja galvenajā ēkai (Ukrainas neatkarības iela 1, Rīga), lai tajā izveidotu Bērnu muzeju kā mūsdienīgu veselības pratības centru skolu jaunatnei. 2024. gadā sadarbībā ar SIA “Brigita Bula” un SIA “JaunRīga ECO” tika izstrādāts būvprojekts un tas tika saskaņots Būvvaldē 2024. gada 14. augustā. Uz būvprojekta pamata AS “Valsts nekustamie īpašumi” 2024. gada 21. decembrī noslēdza līgumu ar SIA “Delta Construction” par būvniecības darbiem, paredzot tos pabeigt līdz 2025. gada beigām.

3. Personāls

Muzeja personālvadību nodrošina Veselības ministrijas Personāla un dokumenta pārvaldības departaments. Uz 2024. gada 31. decembri Muzejā bija 72 amata vietas, tai skaitā 11 amata vietas Farmācijas muzejā. Faktiskais darbinieku skaits bija 65. Pārskata periodā darbu uzsākuši 19 darbinieki, savukārt, darba attiecības pārtrauktas ar 15 darbiniekiem. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu personāla mainība nav mainījusies.

2024. gadā horizontālā pasākuma ietvaros, Muzejam tika palielināta valsts budžeta dotācija atlīdzībai par 47 227 EUR, kā rezultātā piešķirtais papildus finansējums nodrošināja atalgojuma palielinājumu darbiniekiem atbilstoši 2022. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 361 "Noteikumi par valsts institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību, kā arī par profesijām un specifiskajām jomām, kurām piemērojams tirgus koeficients" 3. pielikumā noteiktajai minimālai algas robežai.

80% jeb 52 darbiniekiem ir augstākā izglītība. Personāla sadalījums pa dzimumiem, vecuma grupām un izglītību redzams infografikās:

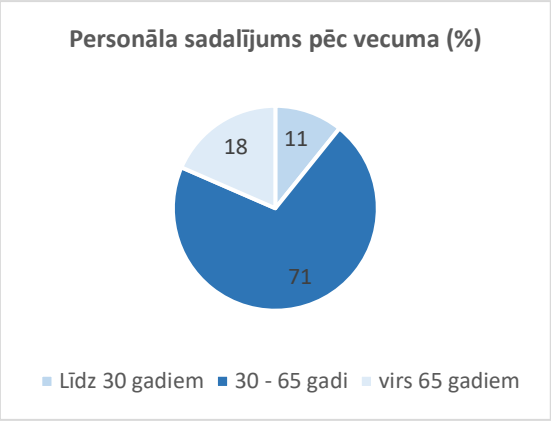

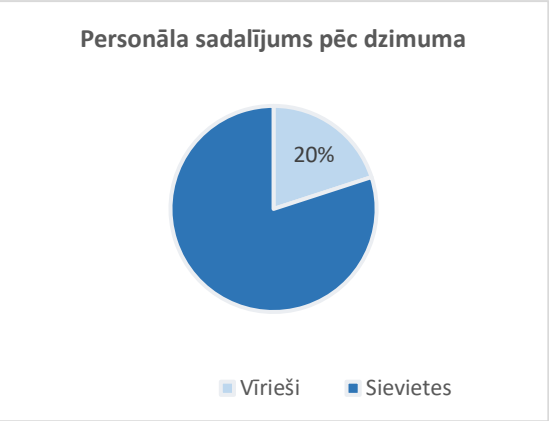

4. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR)

4.1. Valsts budžeta finansējums

2024. gadā Muzeja finanses veidoja valsts budžeta dotācija, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem, kā arī projektu līdzfinansējuma konkursos iegūtais finansējums.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 631 770	1 530 010	1 745 237
1.1.	dotācijas	1 390 727	1 479 189	1 633 160
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	114 507	80 821	87 343

1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			13 070
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā)	1 593 129	1 560 010	1 775 357
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 546 853	1 545 781	1 761 128
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 546 853	1 545 781	1 761 128
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	46 276	14 229	14 229

Muzeja kopējais finansējums 2024. gadā bija EUR 1 745 237, t. sk. finansējums no valsts budžeta dotācijas EUR 1 633 160. 2024. gadā Budžeta programmai "06.02.00 Medicīnas vēstures muzejs" noteiktie rezultatīvie rādītāji ir izpildīti.

2024. gadā Muzejs saņēma šādus papildus asignējumus:

1. 2023.gadā Muzejs sniedza vairāk maksas pakalpojumus nekā plānots, tāpēc gada beigās izveidojās līdzekļu atlikums, kurus atļāva izmantot 2024.gadā – kopumā 23 571.24 EUR apmērā;

2. lai nodrošinātu valsts nekustamo īpašumu nomas maksas un apsaimniekošanas izdevumu pieauguma segšanu atbilstoši VAS "Valsts nekustamie īpašumi" sniegtajām nomas objekta pārvaldīšanas un apsaimniekošanas izdevumu izmaiņām, tai skaitā nodrošinātu finansējums nomas attiecību nodibināšanai par Farmācijas muzeja izmantoto īpašumu (R.Vāgnera ielā 13, Rīgā), tika piešķirti 19 435 EUR;

3. ņemot vērā, ka Muzejam ilgstoši bija nepietiekami resursi publisko pasākumu un mainīgo izstāžu pilnvērtīgai organizēšanai, kas sniegtu iespēju īstenot Muzejam noteiktos uzdevumus un ļautu kāpināt apmeklētības rādītājus, kā arī, lai nodrošinātu Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja darbības nepārtrauktību, tai skaitā iespēju norēķināties par energoresursiem tika piešķirti 105 693 EUR;

4. lai segtu papildus izdevumus saistībā ar grāmatvedības centralizāciju un tās ietvaros nepieciešamajām pabalstu izmaksām tika piešķirti 11 583 EUR.

5. turpinot ierasto sadarbību ar Nodarbinātības Valsts aģentūru, skolas vecuma jauniešiem vasaras brīvlaikā tika piedāvāta iespēju gūt ieskatu muzeja darbā; 2024. gadā darbam muzejā pieteicās 15 skolēni, kuru atalgojuma izmaksas tika daļēji kompensētas pasākuma „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs" ietvaros, apropriācijas pārdalē no Nodarbinātības valsts aģentūras saņemot 6720 EUR.

Risinot Muzeja darbībai nepietiekamās valsts budžeta dotācijas jautājumu un pārejot uz projektu vadības metodiku muzeja programmu veidošanā, daļai aktivitāšu ir ticis piesaistīts līdzfinansējums no citiem avotiem – Valsts Kultūrkapitāla fonda līdzfinansējums Muzeja darbībai 2024. gadā veidoja EUR 18 900, nodrošinot šādu projektu realizāciju:

1. VKKF projekts - izstādei "Gleizds, šķēres, papīrīt's" - 6000 EUR ar mērķi izveidot starpdisciplinārā pieejā balstītu izstādi, kas paredz vēstījumos par medicīnu kā dzīvības un

tehnoloģiju zinātni izcelt arī tos sabiedrības veselības aspektus, kas ir sociālās vēstures, socioloģijas, antropoloģijas un kultūras kompetencē;

2. VKKF projekts - MVM muzejpedagoģijas pasākumu programmai - 2400 EUR ar mērķi izstrādāt un realizēt muzeja publisko programmu – muzejpedagoģisku pasākumu ciklu pieaugušo auditorijai, tādējādi paplašinot un dažādojot muzeja auditoriju. Kopumā projekta ietvaros norisinājušās divu izstāžu - "Pēcnāves dzīve: piemiņas prakses un muzejs" un "Gleizds, šķēres, papīrīt's" - pavadošās programmas;

3. VKKF projekts – lekcijai un meistardarbnīcai "Sofijas de Oliveiras Baratas ekstremitāšu protēzes - biomehānika, dizains un iekļāvība" - 6500 EUR ar mērķi pievērsties nespējas jeb invaliditātes studijām kā resursam iekļaujošas sabiedrības veidošanā. Projekts rosināja diskusiju par dizaina lomu sabiedrības veselībā un tās potenciālu uzlabot dzīves kvalitāti un sociālo taisnīgumu cilvēkiem ar invaliditāti. Projektā britu protēžu māksliniece Sofija de Oliveira Barata (Sophie de Oliveira Barata) viesojās Latvijā, lai uzstātos ar priekšlasījumu un novadītu meistardarbnīcu par savu pieeju personalizētu protēžu veidošanai.

4. VKKF projekts – "Grāmata "Nogurušais muzejs. Reiņa Hofmaņa fotostāsts un esejas". Projekta redakcionālā sadaļa" - 4000 EUR. Ar mērķi turpināt Muzeja pārdefinēšanas programmu, nodrošinot starpnozaru pieejā balstītas sadarbības formas ar citu jomu pārstāvjiem un plašākas sabiedrības informēšanu par Muzeja institucionālajām pārmaiņām, projekts paredz sastādīt ilustrētu rakstu krājumu. VKKF finansējums ir nodrošinājis daļu no izdevuma redakcionālā posma: piesaistīt redaktoru, autorus, veikt arhīva fotogrāfiju atlasi un izdevuma dizaina koncepcijas izstrādi. Projekta izpildes periodā sagatavota izdevuma satura un dizaina koncepcija. Nākamajā posmā paredzēts turpināt darbu pie satura veidošanas.

4.2. Starptautiski finansētie projekti

Risinot muzeja darbībai nepietiekamās valsts budžeta dotācijas jautājumu un pārejot uz projektu vadības metodiku Muzeja programmu veidošanā, daļai aktivitāšu ir ticis piesaistīts starptautiska rakstura līdzfinansējums:

1. 2023. gadā PSMVM sadarbībā ar partneriem - Vācijas Higiēnas muzeju Drēzdenē (Deutsches Hygiene-Museum Dresden) un radošo apvienību "Kolektīvs" uzsāka īstenot ERASMUS+ projektu "Viens vesels: iekļaujoši mācību līdzekļi skolēniem" (One Health: Inclusive Learning Tools for Pupils)". 2024.gadā projekta ietvaros notika darba grupas attālinātās darba sesijas, kā arī Vācijas higiēnas muzeja Drēzdenē darba grupas pārstāvju vizīte Rīgā, kuras laikā tika strādāts pie skolām nepieciešama veselības pratības mācību rīka izveides – satura izstrādes un metodiskā pamata. Ar mērķauditorijas fokusa grupu iesaisti tika izveidota pa Latvijas reģionu skolām ceļojoša nodarbība "Vai kaķi raud? Ceļojošais muzeja krājums asaru un emociju izzināšanai", kas domāta klasē novadītai pašvadītas mācīšanās stundai. Nodarbības laikā skolēni attīsta savas sociāli emocionālās prasmes, radošo un kritisko domāšanu, kā arī izkopj empātiju un apgūst prasmes rūpēties par savu veselību, vienam par otru un apkārtējo pasauli. Ceļojošais muzeja krājums ļauj daudzveidīgi izzināt emocijas, kā arī to, kā veidojas asaras, kas spēj saraudināt kaķus un kas – cilvēkus, kā raudāšanā un emocijās piedalās nervu sistēma, smadzenes un acis, un kā atpazīstam emocijas cilvēkos un kaķos. Ceļojošais muzeja krājums ir paredzēts 2.- 6. klašu skolēniem un ietver Muzeja krājumā esošu priekšmetu un fotogrāfiju kopijas, dažādus uzdevumus un izglītojošus materiālus, cilvēku pieredzes stāstus un priekšmetus, kā arī pierakstu lapas un planšetdatorus ar paskaidrojumiem video formātā. Projekta laikā rīku izmantoja 139

klašu skolēni 26 skolās, kopā sasniedzot 2711 skolēnu. Vairums skolu bija reģionālās, no kurām 94% nekad nebija organizējušas muzeja apmeklējumu. 100% skolotāju apstiprināja, ka ceļojošais rīks ir noderīgs. Projekta ietvaros 2024.gadā tika arī izstrādāta rokasgrāmata, kas domāta citu muzeju izglītības darbiniekiem, kas vēlētos izmantot Muzeja pieredzi, veidojot metodikā līdzīgus produktus. Kopējais projekta finansējums – 60 000 EUR.

2. 2024. gadā Muzejs sagatavoja un iesniedza ESF+ projektu "Veselības pratības centrs bērniem - Bērnu muzejs", kura kopējais finansējums ir 1 250 000 EUR, tai skaitā ESF Plus finansējums 1 062 500 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums 187 500 EUR. Pārskata periodā ir veikts atklāts konkurss "Mērķauditorijas pētījums par Latvijas bērnu veselības pratību" un noslēgts līgums par pakalpojuma sniegšanu. Mērķauditorijas pētījums noskaidros bērnu dzīvotās pieredzes saistībā ar Muzeja identificētajām tēmām: priekšstatiem par veselīgu ķermeni, sāpju pieredzi un miegu.

3. Ar mērķi piesaistīt līdzfinansējumu savai izstāžu un publisko pasākumu programmai, Muzejs piedalījās "Atceres, atbildības un nākotnes fonda" (Vācija) izsludinātajā grantu programmas "local.history" projektu konkursā. Piesaistītais EVZ fonda grants Muzejam ļaus realizēt projektu, kas paredz 2026. gadā izstādi ar izvērstu pavadošo izglītības programmu un zinātnisko konferenci. Projekta mērķis ir rosināt Latvijas sabiedrību kritiski izvērtēt nedemokrātisku režīmu ietekmi uz priekšstatiem par sabiedrības veselību. Kopējais projekta "Atklājot dzīvesstāstus, atdodot balsis: normalitāte totalitārisma un autoritārisma kontrolē" finansējums ir 161 055.76 EUR, tai skaitā EVZ fonda piešķirtais līdzfinansējums ir 80 000 EUR un MVM ieguldījums projekta īstenošanā ir personāla izmaksas projekta nodrošināšanai kopumā 81 055.76 EUR. 2024.gada 3.decembrī Ministru kabinets pieņēma zināšanai informatīvo ziņojumu (24-TA-2679) un atļāva Veselības ministrijai (Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejam) uzņemties valsts budžeta ilgtermiņa saistības Vācijas nevalstiskās organizācijas "Atceres, atbildības un nākotnes fonda" („Stiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft") projekta "Atklājot dzīvesstāstus, atdodot balsis: normalitāte totalitārisma un autoritārisma kontrolē" īstenošanai 2024. – 2026. gadā". Projekta īstenošanas laiks ir no 2024. gada 1. novembra līdz 2026. gada 1.novembrim.

4.3. Muzeja saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums

Saskaņā ar 2022. gada 13. jūnijā noslēgto trīspusējo līgumu Nr. 3-17.2/27 par projektēšanas darbiem un ziedojuma (dāvinājuma) nodošanu-pieņemšanu starp biedrību "Medicīnas muzeju atbalsta biedrība", SIA "Brigita Bula" un Muzejs, kā arī 2024. gada 27. decembrī parakstīto darbu nodošanas-pieņemšanas aktu, Muzejs saņēma līguma ietvaros izstrādātā būvprojekta arhitektūras un ģenerālplāna daļas nekustamā īpašuma Ukrainas neatkarības ielā 1, Rīgā esošās būves ar kadastra apzīmējumu 0100 010 0007 002 pārbūvei, kas atbilstoši līguma 1.6. punktā noteiktajam projekta dokumentāciju apmaksā biedrība "Medicīnas muzeju atbalsta biedrība" un vienlaikus kā ziedotājs nodod Muzejam, bet Muzejs kā ziedojuma saņēmējs pieņem projekta dokumentāciju un visus darbu ietvaros paredzētos nodevumus, kā arī visas tiesības uz tām, kā ziedojumu. Kopējā ziedojuma vērtība ir 40 000,00 EUR.

4.4. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi

Muzejs sniedz pakalpojumus atbilstoši 2017. gada 8. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 448 "Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja maksas pakalpojumu cenrādis". Informācija par Muzeja cenrādi ir pieejama Muzeja mājaslapā.

Muzejs apmeklētājiem piedāvā dažādus maksas pakalpojumus:

- ✓ ekskursijas muzejā,
- ✓ nodarbības izstādēs un ekspozīcijās,
- ✓ muzejpedagoģiskās programmas,
- ✓ publiskos pasākumus, izglītojošus seminārus,
- ✓ muzeja krājuma priekšmetu izmantošanu,
- ✓ telpu nomu.

Lai veicinātu Muzeja pieejamību atsevišķām sabiedrības grupām, ir paredzēts bezmaksas apmeklējums, piemēram, pirmsskolas vecuma bērniem, bāreņiem, bērniem līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti un vienai personai, kas pavada bērnu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, daudzbērnu ģimenēm, Latvijas augstskolu medicīnas, rehabilitācijas, zobārstniecības, māszinību, sabiedrības veselības un farmācijas programmās studējošajiem, Latvijas medicīnas koledžu audzēkņiem un Latvijas muzeju darbiniekiem. Tāpat Muzejs bez maksas ir pieejams visiem apmeklētājiem Starptautiskajā muzeju dienā – 18. maijā, kā arī ik ceturtdienu no plkst. 17.00.

4.5. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Pārskata gadā turpinājās Muzeja iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana, t. sk. tika izstrādātas procedūras, kas reglamentē Muzeja pamatprocesus. 2024. gadā tika aktualizēti iekšējās kārtības noteikumi, Muzeja reglaments, kā arī izstrādāti struktūrvienību reglamenti un aktualizēti darbinieku amata apraksti.

2024. gadā tika turpināts ieviest Muzeja akreditācijas komisijas 2023. gada 30. oktobra ziņojumā sniegtos ieteikumus, kas saistīti ar infrastruktūras uzlabojumiem, krājuma uzskaiti un glabāšanas apstākļu nodrošināšanu.

4. Komunikācija ar sabiedrību

2024. gadā turpinājās darbs pie muzeja darbības popularizēšanas. Saziņai ar sabiedrību Muzejs izmanto mājaslapu www.mvm.lv, sociālo tīklu kontus, kā arī regulāri sagatavo preses relīzes masu medijiem par nozīmīgākajiem pasākumiem. Pārskata periodā mājaslapai tieka izstrādāta un ieviesta jauna funkcionalitāte, lai nodrošinātu tās pieejamību lietotājiem ar redzes traucējumiem. Īpaša vieta 2024. gada komunikācijas pasākumos tika ierādīta sabiedrības iesaistei darbā pie topošā Veselības pratības centra bērniem - Bērnu muzeja izveides, kā rezultātā mēnesi garā 30 publikāciju sērijā ziņu portālā LSM.lv Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas speciālisti sniedza atbildes uz Muzejam iesūtītajiem bērnu jautājumiem par veselību. Muzejs turpina iesākto tradīciju veidot pusgada apkārtrakstus, kuros informē citas valsts

pārvaldes iestādes, Muzeja atbalstītājus, nevalstiskās organizācijas un muzeja attīstībā ieinteresētās sabiedrības grupas par paveikto. Apkārtraksti ir pieejami arī Muzeja mājaslapā.

2024. gadā Muzejs turpināja sadarbību ar dažādām veselības aprūpes jomas profesionālajām apvienībām un nevalstiskajām organizācijām, piemēram, Latvijas Ārstu biedrību, Latvijas Māsu asociāciju, Jauno ārstu asociāciju, Latvijas pediatru asociāciju u.c.

6. Muzeja darbības prioritātes 2025. gadam

2025. gadā Muzejs savu darbību turpinās atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām, uzdevumiem un kompetencēm. Piešķirtā valsts budžeta ietvaros Muzejs savā darbībā izvirzījis šādas prioritātes:

1. nodrošināt Muzeja galvenās ēkas piebūves rekonstrukciju un savlaicīgu telpu piemērošanu Veselības veicināšanas centra bērniem – Bērnu muzeja vajadzībām, kā arī uzsākt Eiropas Sociālā fonda Plus projekta īstenošanu atbilstošo projekta pieteikumā un līgumā noteiktajiem nosacījumiem;

2. nodrošināt lielgabarīta krājuma priekšmetu pārvietošana no krātuves Klijānu ielā uz jaunām krājuma vajadzībām piemērotām īres telpām;

3. izstrādāt projektus un pieteikt tos dažādu fondu projektu konkursos, lai piesaistītu Muzejam līdzfinansējumu izstādēm un publiskajām programmām 2026.–2028. gadam;

4. turpināt darbu pie identificēto trūkumu novēršanas muzeja krājuma uzskaitē un saglabāšanā.

2025.gadā Muzejs turpinās ieviest vairākus projektus, tai skaitā ESF+ projektu “Veselības pratības centrs bērniem - Bērnu muzejs”, ERASMUS+ projektu “Viens vesels: iekļaujoši mācību līdzekļi skolēniem” (One Health: Inclusive Learning Tools for Pupils), kā arī “Atceres, atbildības un nākotnes fonda” finansēto projektu, kas paredz 2026. gadā izstādi ar izvērstu pavadošo izglītības programmu un zinātnisko konferenci.